

Міністерство освіти і науки України
Управління молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Сумський державний університет
Тираспольський державний університет імені Т. Г. Шевченка (Молдова)

**ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(Україна, Суми, 16–17 квітня 2015 року)

Суми
Сумський державний університет
2015

РІВНІ РОЗПОДІЛУ РУХЛИВИХ ІГОР ТА ІГРОВИХ ВПРАВ ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ РУХОВИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Бабачук Ю. М., ст. викл.

*Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка
e-mail - yuliya.babachuk@mail.ru*

Формування фізичного, психічного, соціального та духовного здоров'я підростаючого покоління є одним із пріоритетних напрямів діяльності дошкільних навчальних закладів. Важливим засобом формування фізичного здоров'я у дітей дошкільного віку автори виокремлюють ігри з елементами спорту.

Проблема використання ігор з елементами спорту в процесі фізичного виховання дошкільників була предметом дослідження багатьох вчених (Е.Й.Адашквичене, 1992; Е.С.Вільчковського, 2004; Л.М.Волошиною, 2001; Т.І.Дмитренко, 1983; О.І.Курка, 2004; Т.І.Осокіної, 1986; С.Ф.Цвека, 1990 та ін.). За твердженням науковців, ігри з елементами спорту є одним з ефективних засобів фізичного удосконалення, формування у дітей дошкільного віку рухових умінь та навичок.

Автори наголошують, що елементи спортивних ігор, за відповідної організації їх проведення, сприятливо впливають на фізичний розвиток і працездатність дитини. Вправи з м'ячами, воланами, ракетками, битками, ключками сприяють розвитку в дітей окоміру, координації, ритмічності, узгодженості рухів. Рухова діяльність з використанням елементів спортивних ігор розвивають у дітей такі фізичні якості, як спритність, швидкість, сила, оскільки дитині часто доводиться в ігровій ситуації передавати м'яч партнеру або кидати його в ціль, що розташована на певній відстані. Дитина повинна уміти й високо стрибати, дістаючи м'яч, або кидати його у високо розташовану ціль, швидко перебігати на інше

місце майданчика, щоб встигнути впіймати м'яч або протидіяти оволодінню м'ячем суперником тощо. Ігри з елементами спорту сприяють удосконаленню вміння ловити, тримати, відбивати й кидати предмети, а також розраховувати напрямок кидка, узгоджувати з ним силу, розвивати виразність рухів, орієнтуватися в просторі.

Метою дослідження є встановлення умов удосконалення рухових навичок у процесі використання рухливих ігор та ігрових вправ як етапу підготовки дітей старшого дошкільного віку до участі в іграх з елементами спорту.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати науково-методичну літературу та методичні основи впровадження у навчальний процес дошкільних навчальних закладів ігор з елементами спорту.

2. Визначити рівні розподілу рухливих ігор та ігрових вправ для вдосконалення рухових навичок ігор з елементами спорту у дітей старшого дошкільного віку.

Гіпотеза дослідження полягає в тому, що процес навчання дітей 6-го року життя ігор з елементами спорту в умовах дошкільного навчального закладу, буде відбуватися ефективніше, за умов добірки системи рухливих ігор та ігрових вправ, що використовуються як засіб попередньої підготовки дітей старшого дошкільного віку до оволодіння ними ігор з елементами спорту.

У концепції дошкільного виховання наголошується на тому, що пряме навчання не повинно бути домінуючою формою організації занять, а має здійснюватися в контексті з ігровою діяльністю. За твердженням Ю.А. Аркіна, в системі розвитку рухів дошкільників особлива роль належить грі. Учений наголошує: «Навіть чисто гімнастичним вправам, тобто вправам обмеженої групи м'язів, досить доцільно надавати ігровий характер. Емоційна насиченість, не диференційованість, жвавість дитячих сприймань і дитячих переживань дають змогу дитині за наявності наймізерніших засобів розгорнути яскраві драматичні дії» [2, с. 16].

Ігрова діяльність, як основна діяльність, досить тісно пов'язана з розвитком особистості дошкільника. Вона обумовлює важливі зміни у психічних процесах особистості дитини, яка розвивається, а також є «джерелом розвитку і створює зону найближчого розвитку» – наголошує Л. С. Виготський [1].

Варто зазначити, що гра справді відіграє вагомую роль у житті дітей дошкільного віку і її доцільно використовувати як провідний метод навчання, зокрема, як ефективний метод опанування дітьми дошкільного віку руховими діями. Саме тому загальноприйнятими реаліями сьогодення є визнання провідної ролі рухливої гри в процесі фізичного виховання дітей дошкільного віку. Як один із основних засобів і методів фізичного виховання, рухлива гра сприяє ефективному вирішенню оздоровчих, навчально-виховних та розвивальних завдань.

Крім рухливих ігор, у дошкільній дидактиці виділено ігрові вправи. Вперше ігрові вправи виокремленні із системи рухливих ігор у дослідженнях О. О. Тимофєєвої. Однією із суттєвих відмінностей ігрової вправи від рухливої гри, за твердженням автора, є виконання конкретних завдань «Влуч у ціль», «Збий булаву». Ігрова вправа має свої певні переваги перед рухливою грою. По-перше, ігрова вправа виконується кожною дитиною і виконання рухового завдання не пов'язане з діями інших дітей, на відміну від рухливої гри. По-друге, в ігрових вправах вихователь домагається засвоєння того чи іншого руху усіма дітьми.

За твердженням О. Л. Богінч безперечна перевага ігрової вправи полягає ще й у тому, що в ній більш чітко акцентуються завдання прямого навчання і вона може використовуватися не лише на етапі закріплення та вдосконалення рухових навичок, а й на етапі розучування рухової дії [2].

На основі використання елементів спортивних ігор, спрямованих на послідовне засвоєння технічних ігрових прийомів дітьми старшого дошкільного віку, нами були

визначені рівні складності ігрових завдань: адаптивно-розвивальний, підготовчо-технічний та активно-ігровий.

Адаптивно-розвивальний рівень характеризується розподілом ігрових вправ та рухливих ігор, які містять рухові дії з основних рухів, що є основою технічних прийомів гри з елементами спорту, та спрямовані на ознайомлення й зацікавлення дітей іграми і вправами зі спортивним інвентарем, на формування вміння відчувати властивості цього інвентарю (в тому числі й м'ячів, ракеток тощо).

На *підготовчо-технічному рівні* розподіл рухливих ігор (у тому числі й народних) та ігрових вправ з елементами спортивних ігор відбувається за блоками засвоєння рухових дій, що відносяться до технічних ігрових прийомів певних ігор спортивного характеру.

Активно-ігровий рівень охоплює добірку рухливих ігор та ігор народів світу для їх активного застосування в умовах дошкільного навчального закладу на етапах закріплення та вдосконалення рухових навичок, у тому числі основних та доступних технічних прийомів ігор з елементами спорту.

Отже, оптимальне формування рухових дій в іграх з елементами спорту може бути досягнуто лише з урахуванням індивідуальних особливостей дітей. Під час добору ігор і вправ та проведення їх з урахуванням можливостей кожної дитини створюються сприятливі умови для успішного оволодіння дітьми руховими діями, що є складовими технічних прийомів ігор з елементами спорту, для підвищення рівня фізичного та загального розвитку дітей, удосконалення їх рухових можливостей та здібностей.

Література:

1. Богініч О. Л. Рухливі ігри та ігрові вправи з елементами спортивних ігор для дітей старшого дошкільного віку : методичний посібник / О. Л. Богініч, Ю. М. Бабачук. – Тернопіль : Мандрівець, 2014. – 224 с.
2. Богініч О. Л. Фізичне виховання дошкільників засобами гри: навч.-мет. посіб. / О. Л. Богініч. – К. : Шк. світ, 2007. – 120 с.